

Kom binnen! kijk rond in de Nieuwe Kerk te Katwijk aan Zee

In veel protestantse kerkgemeenten wordt het steeds moeilijker om vrijwilligers te vinden om de organisatie draaiende te houden. Maar in Katwijk functioneert een omvangrijke kerkelijke gemeenschap dankzij een sterke combinatie van professionele medewerkers en een groot aantal vrijwilligers. We nemen een kijkje achter de schermen van een kerk die bijna als een middelgroot bedrijf functioneert, gedragen door mensen met hart voor de zaak (de kerk).

TEKST & BEELD NICO DE JONG

In een van de vele vergaderruimtes van zalencentrum 'Het Anker', schuin tegenover de monumentale Nieuwe Kerk, spreken we met Jan Dubbeldam (hoofd Kerkbeheer) over de organisatie binnen zijn kerkelijke gemeente. Onder zijn hoede vallen zowel de medewerkers in dienstverband als de vrijwilligers.

Omvangrijke organisatie

De Hervormde Gemeente Katwijk aan Zee heeft vijf kerkgebouwen, twaalf pastorieën, twee begraafplaatsen en meerdere stichtingen in beheer. De gemeente bestaat uit 8 wijkgemeenten die 's zondags rouleren over de verschillende kerkgebouwen. De kerkelijke organisatie heeft 44 medewerkers op de loonlijst, in totaal 22,2 FTE's. Daarvan zijn er 4 werkzaam op het kerkelijk bureau, 6 bij de begraafplaatsen en 3 kosters, waarvan er begin 2026 één met pensioen gaat. Verder zijn er in de bediening en schoonmaak van het kerkelijk centrum en diverse gebouwen zo'n 31 betaalde mensen werkzaam. Jan legt uit: "Veel van hen zijn ook lid van de hervormde gemeente. Dat draagt bij in de motivatie voor het werk omdat het voldoening geeft iets te kunnen betekenen voor de eigen gemeente. Veelal is er afwisseling in het werk. Zo heeft het personeel dat schoonmaakwerk doet ook weer een taak in de bediening als er een feestje wordt gehouden in het zalencentrum. En jaarlijks hebben we ons gezamenlijke bedrijfsuitje voor het personeel."

Professionals sturen, vrijwilligers dragen

"We hebben zo'n 1500 vrijwilligers (inclusief pastoraat en jeugdwerk). Dat is een kerk vol!", geeft Dubbeldam aan. Ondanks de vele vrijwilligers die in het kerkbeheer werkzaam zijn, blijft de verantwoordelijkheid helder belegd bij de betaalde medewerkers. Toch is de praktijk minder strak dan op papier. "Sommige vrijwilligers weten zoveel van een gebouw dat zij anderen coördineren", vertelt Dubbeldam. Dat geldt bijvoorbeeld bij kostersdiensten, waar vaste en vrijwillige kosters gezamenlijk het rooster draaien. "Ze lossen het onderling op en pas als het niet lukt kom ik in beeld." Het model werkt vooral omdat mensen elkaar kennen en vertrouwen.

Aandacht, benadering en een dorpse mentaliteit

Waarom lukt het Katwijk om zoveel vrijwilligers te mobiliseren? Volgens Dubbeldam is het een combinatie van cultuur en persoonlijke benadering.

"In Katwijk zit het ingebakken dat je iets doet voor de kerk," legt hij uit, "maar het werkt alleen als je mensen persoonlijk vraagt. Een oproep in de kerkbode levert niks op." Vrijwilligers brengen bovendien nieuwe vrijwilligers aan, en de onderlinge verbondenheid vergroot de duurzaamheid van die inzet. Daarbij is waardering essentieel. Vrijwilligersavonden, informele momenten en ruimte voor persoonlijk contact houden de motivatie hoog. "Als iemand binnenloopt, neem je even de tijd voor hem of haar. Dat hoort erbij."

**"Zorg goed voor je mensen.
Geef ze aandacht. Dan heb je
al een hoop gewonnen."**

Grote verbouwingen en een pijnlijk afscheid

De komende periode vragen naast de omvangrijke restauratie van het orgel in de Nieuwe Kerk vooral de Ichthuskerk, het Maranathacentrum en de Pniëlkerk de aandacht. "De kosten lopen op tot zo'n 2 miljoen euro: een noodzakelijke investering om het gebouw geschikt te houden voor intensief gebruik. De Ichthuskerk krijgt een forse renovatie en het Maranathacentrum krijgt een grondige opknapbeurt. Tijdens deze verbouwingen worden activiteiten tijdelijk verplaatst naar een andere locatie. "We nemen de Pniëlkerk tijdelijk weer in gebruik alvorens we hem definitief afstoten", vertelt Dubbeldam. "Soms moet je pijnlijke keuzes maken. De opbrengst van de verkoop wordt ingezet om andere kerkgebouwen te verduurzamen en te moderniseren."

Deze gebouwentrajecten vragen stevige professionele regie, maar de ondersteuning — van verhuizingen tot tijdelijke inrichting — wordt gedragen door vrijwilligers. Daarmee worden ook deze projecten een samenspel van professionaliteit en betrokkenheid van vrijwilligers. Dat gold overigens ook voor de uitbreiding van begraafplaats 'Duinrust' die recent weer up-to-date is gemaakt.

Zorg voor je mensen

Dubbeldam deelt de kern waar het in het omgaan met medewerkers en vrijwilligers om draait: "Zorg goed voor je mensen. Geef ze aandacht en biedt ze een stukje verantwoordelijkheid en afwisseling, dan heb je al een hoop gewonnen. En laat het vooral gezellig zijn. Dat motiveert en verbindt!"

**"Laten we
daarom streven
naar wat de
vrede bevordert
en naar wat
opbouwend is
voor elkaar"**

Romeinen 14:19

